

ร่างพระราชบัญญัติการใช้กฎหมายว่าด้วยครอบครัวและมรดก พ.ศ.
(นายกมลศักดิ์ ลีวาเมาะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะ เป็นผู้เสนอ)

☒ เป็นร่างการเงิน ☐ ไม่เป็นร่างการเงิน

ข้อมูลประกอบการพิจารณา

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติรับรองให้บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน รวมถึงการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุความเชื่อทางศาสนาอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือเหตุอื่นใด จะกระทำได้ แม้ในปัจจุบันการส่งเสริมการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดกจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้น แต่กฎหมายที่ใช้บังคับในปัจจุบันมีเพียงพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. 2489 อันเป็นกฎหมายเพียงฉบับเดียวที่เกี่ยวข้องกับการใช้กฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก ที่มีการใช้บังคับกันมาอย่างยาวนาน ซึ่งยังปรากฏปัญหาการบังคับใช้กฎหมายในหลายประเด็น อาทิ สภาพการบังคับใช้ในประเทศไทยไม่ได้บังคับใช้กฎหมายอิสลามกับมุสลิมทั่วทั้งประเทศ แต่ให้ใช้บังคับในพื้นที่ 4 จังหวัด คือ ปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล เท่านั้น สมควรที่จะต้องสร้างความเชื่อมั่นระหว่างรัฐกับประชาชน เพื่อให้บุคคลเสมอกันในกฎหมายและไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม รวมถึงทำให้บุคคลผู้นับถือศาสนาอิสลามสามารถเข้าถึงความยุติธรรมและทำให้สังคมมีความมั่นคงปลอดภัย สอดคล้องกับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดสาระสำคัญให้ยกเลิกให้พระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. 2489 และมีการกำหนดบทนิยามคำว่า “มุสลิม” “ศาล” และ “ตะไตะยูติธรรม” พร้อมทั้งกำหนดให้การพิจารณาพิพากษาและวินิจฉัยชี้ขาดคดีแพ่งเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก รวมถึงสภาพและสิทธิของบุคคลอื่นเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก ซึ่งมุสลิมเป็นคู่ความในขณะมูลคดีเกิด หรือมุสลิมเป็นผู้เสนอคำขอในคดีที่ไม่มีข้อพิพาท หรือในคดีที่เกี่ยวกับมรดกในกรณีที่เจ้ามรดกเป็นมุสลิม ให้ใช้บังคับตามหลักกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก และกำหนดให้มืองค์คณะคดีครอบครัวและมรดกอิสลามในศาลแพ่ง ศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัด และศาลฎีกา และมีการกำหนดกระบวนการพิจารณาคดีไว้เป็นการเฉพาะ

ผู้ที่เกี่ยวข้อง

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรง

- 1.1) สำนักงานศาลยุติธรรม
- 1.2) สำนักจุฬาราชมนตรี

2. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม

- 2.1) สำนักงานเลขาธิการสำนักงานอัยการสูงสุด
- 2.2) กรมบังคับคดี

- 2.3) สภานายความ ในพระบรมราชูปถัมภ์
- 2.4) สำนักงานคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย
- 2.5) มูลนิธิเพื่อศูนย์กลางอิสลามแห่งประเทศไทย
- 2.6) สมาคมนิสิตนักศึกษาไทยมุสลิม

3. ผู้ที่เกี่ยวข้องทั่วไป

ประชาชน

ประเด็นเพื่อรับฟังความคิดเห็น

1. ท่านเห็นด้วยกับการกำหนดบทนิยามคำว่า “มุสลิม” “ศาล” และ “ตะไตะยูติธรรม” หรือไม่
2. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้การพิจารณาพิพากษาและวินิจฉัยชี้ขาดคดีแพ่งเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก รวมถึงสภาพและสิทธิของบุคคลอื่นเกี่ยวกับครอบครัวและมรดก ให้ใช้บังคับตามหลักกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก
3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้กรณีที่มีความเห็นขัดแย้งหรือต้องตีความตามหลักกฎหมายอิสลามว่าด้วยครอบครัวและมรดก ให้องค์คณะผู้พิพากษาศาลฎีกาคดีครอบครัวและมรดกอิสลามเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด
4. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้มืองค์คณะคดีครอบครัวและมรดกอิสลามในศาลแพ่ง ศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลจังหวัด และศาลฎีกา
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้ตะไตะยูติธรรมมีอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาและพิพากษาคดี และให้ตะไตะยูติธรรมเป็นข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม รวมทั้งมีสิทธิและสวัสดิการเช่นเดียวกับผู้พิพากษาในศาลยุติธรรม
6. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดคุณสมบัติและอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานคดีอิสลาม
7. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้คู่กรณีสามารถอุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลต่อศาลฎีกาได้
8. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้นำบทบัญญัติของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งและพระธรรมนูญศาลยุติธรรมมาใช้บังคับกับกระบวนการพิจารณาคดี การบังคับคดีหรือการดำเนินการใดในศาลชั้นต้นและศาลฎีกาโดยอนุโลม เฉพาะกรณีที่มีได้บัญญัติไว้ในมาตรา 5
9. ท่านเห็นด้วยหรือไม่กับการกำหนดให้โอนบรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องแล้วหรืออยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีของศาลใดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. 2489 ก่อนวันที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ไปเป็นคดีของศาลแพ่ง ศาลเยาวชนและครอบครัวและศาลจังหวัดในจังหวัดนั้น
10. ท่านเห็นว่าพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. 2489 มีปัญหาในการบังคับใช้หรือไม่ และการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เพื่อให้มีสภาพบังคับทั่วประเทศ จะสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้หรือไม่ เพียงใด
11. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)
